

עד מלחמת-השחרור לא נבדל אחמד עלי אגחני מחבריו הנערים, בני יפו, אלא בגודל החסון ובמזגו החם. מלחמת-השחרור וכיבוש יפו מצאו את אחמד כשהוא חסר כל, ללא הורים ומשפחה. הם הביאו שינוי גוסף בחייו של אחמד: הוא הפך לגנב. החנויות הנטושות ושלילת השלל של ה"שכנים, בני תל-אביב, הצביעו בפני אחמד על דרך בטוחה להתפרנס. הוא החל את דרכו בביות דירות נטושות, בתקופת השלל שזון הצבאי בעיר הכבושה, המשיך אותה תחת השלטון האורחי, עד שנתפס על ידי המשטרה הישראלית החדשה בהתפרצות. הוא נעצר וגידון למאסר.

היה זה ראשון בשורה ארוכה של ענשים, אותם ריצה אחמד בבתי-הכלא הישראליים. לאחר שריצה ששה פסקי דין מתארכים ו"הולכים על פריצות, החליט אחמד כי עליו למצוא לו פרנסה קלה יותר. הוא השיג לעצמו, באימי אלימות, משרת אחראי בבית קוביה יפואי, גבה מסי-החזקה מבצל העסק והמשתתפים כאחד.

לכשנזכח אחמד כי בעלי בתי-הקפה יראים משרירי האימתנים לא פחות מלקוחותיהם, הרחיב את עסקיו, גבה מס-עובד מבעלי עסקים נוספים ביפו. אולם מלאכת הפריצה היתה טבועה כנראה בדמו, וכך, בעקבות הלשנה, לטענתו, נתפס השנה על-ידי מארב שוטרים, כשהוא פורץ לחנות-מכולת ברחוב 60 ביפו.

המאסר האחרון, אותו ריצה בחברת חב"רים יהודיים, לימד אותו לקח. לכשיצא מבית-הסוהו, החייד עם נצרה יהודיה, ירצא מרוקן בת 19, שיכנע אותה עד מהרה לעסוק בנותן. חי כעבריינים מועזים אחרים על רחמייה.

השבוע יכלה המשטרה לנשום ורחה. את מד הנצא משורות הפריצה ובעלי-החזונו ותוייק תחת הכותרת: חי על רחמי צאנתי. הללו, כידוע, עושים את הכל כדי לחיות בשלום עם אנשי החוק.

משפט

עליו העולז אחרון

אחת הדמויות הפופולריות ברמלה, הינו ללא ספק סיומקה (שמחה כגון) העליו, גבר חסון, הנהרא צעיר מכפי גילו (42), ששטף דיבורו וכוח שכנועו, הם שם דבר בעיר העולים המתפתחת.

כוח שכנוע זה הוא שעמד לו לסיומקה, קצב לפי מקצועו, לזכות בשיון לחלוקת קרית. מאוחר יותר, לכשהתכנסה מחלוקת הקרית לא הספיקה לסיומקה כדי פרנסת משפחתו, הביא לו כוח שכנוע זה אף רשיון למכר עופות.

עסקו של סיומקה פרח, כל עוד היו מחירי העוף יציבים. הוא היה קונה את סחורתו ממחסני תנובה ומשקי הסביבה, מספק אותה, לשביעת רצונם הגמורה של לקוחותיו. לתושבי רמלה חובבי העוף. אולם לכשהחלו מחירי העוף ליפול, כתוצאה מדיניות המחירים הממשלתית, לא עמדו לו לסיומקה כשרונותיו. ציקים שונים, שהוציא לפקודת ספקיו, חזרו כלעומת שבאו, ללא כיסוי. סיומקה לא הצליח לעמוד בהתחייבויותיו הכספיות, שהגיעו, לספקים בלבד, לסכום של 4200 ל"י, הובא בסופו של דבר לבית המשפט המחוזי בתל-אביב.

כאן זכר סיומקה את יכולת דיבורו, הגיש לבית המשפט בקשה נגדית, להכריז עליו כעל פושט-רגל. אולם נראה כי כשרונו של סיומקה הינו מקומי בלבד: השופטים התל-אביבים סרבו להשתכנע, חייבו אותו להשיב על האשמות התביעה.

השבוע נראה היה כי סופו של סיומקה העליו לא יהיה כה עליו. לכשיחבר מש"פט בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב, יהיה עליו להשיב על 18 פריטי אשמה, שה"עונש על כל אחד מהם הוא חמש שנות מאסר.

חיים אחרונים

מהנוף התל-אביבי נעלמה השבוע אחת הדמויות הפופולריות ביותר: דויד ככר (52), המכונה יריו, שופט השלום, יהודה טרייביש, פסק השבוע: "הנאשם הינו מסוכן לציבור ומאחר והוא הורשע פעמים רבות בעונשים קלים, החלטתי להרחיקו מלבוא (תמשך בעמוד 12)

כתב „העולם הזה“ עבר את הקווים והגיע לירושלים ולעמאן

ביקרתו השבוע בירדן

מאת

יוסף אבו חמאדה

את שורת הפקידים הירושלמיים ע"ברתי ללא בעיות מיוחדות. מאוד הייתי רוצה לציין לטובה את השורה הזאת, אבל האמת היא כי הובר קשה לי. הישראלים עושים רושם כי עסק להם עם רמאי ומב"ר. ריח. הירדנים זורקים לך בפנים את חשדם. חושדים הם בך כי משתף אתה פעולה עם "האויב". קשה מאוד לספר טובות על אנשים כאלה, כי לא נעים לאיש להיות חשוד. לא-הנעימיות אין סוף. אחרי המעבר אתה פוגש אלפי אנשים הממתנים לידידים, לקרובים, לשכנים-לשעבר. הקהל סובב אותך וממטיר עליך שאלות. נשים פורצות בכבי בשמען את שם עירך או כפרך. זמן רב עובר עד שמצליח המבקר לעבור את הקהל ולדעת אם בכלל ימצא את קרובי משפחתו. לא הצלחתי למצוא איש מבני כפרי שלי, עם דינר ירדני בכיס יצאתי לסובב את ה"עיר המוקדשת ביותר בעולם.

אינני אדם דתי. הייתי כמה פעמים בעיר, לפני הפעם הזו, כך שלא היו לי הרבה דברים לראות. הכביש לעיר העתיקה צר עד מאוד. שתי מכוניות עוברות בו בקושי. אין בו מדרכות. אין בירדן כל חוק המגביל את רעש הצופרים. קשה להאמין כי קיים אפ"י לו חוק המגביל את המהירות.

מוניות חדשות ורכב צבאי קל עברו את הרחוב בדהירה שגעונית, הסדרנים הרעישו עולמות בקריאות גרוניות. הם הזמינו את המבקרים לנסוע לכל מקום בשטח הממלכה הירדנית האשמיית. אין רשיון-המעבר ה"מוענק לישראלים מגביל את תנועתם בירדן; הם רשאים לבקר בכל מקום. הפיתוי גדול מאוד: ערביי ישראל, שתנועתו מוגבלת ב"משך שנים רבות, נוטה לנצל את ההזדמנות.

עצם דומם ברחוב

עברתי בדרך שכם, בכיוון לכאב אל-עאמוד. בדרך הייתי חייב להיות דבוק לקירות לבל אדרס על-ידי המכוניות. בתוך הבהלה כמעט ולחצתי על הדק של תת-מקלע טטן של אחד מארבעת החיילים ה"מושים, שעמדו מאובנים ליד פתח הקונסר ליה הבריטית. התנצלתי, והחיל חיין אלי. הוא היה אדיב, והבין אותי. קשה ללכת ב"רחוב כזה ולא להתנגש בעצם דומם כמותו. שמעתי שקוראים עמאן, וזוכרתי בכקשת ירדן לנסוע ולבקר את קרובי משפחתי. ני"גשתי ושאלתי כמה זה צריך לעלות. רציתי להיות בטוח כי הדינר יספיק לי לחזרה. ה"נסיעה עולה 40 גרוש. ניגשתי למוכר עתר נים ברחוב, קניתי ממנו את שלושת ה"ע

ענונים המופיעים בירדן (פלסטיין, אלדפאט, אלג'יאהד) והתישבתי במונית. הנהג הבטיח כי הוא יסע מידי. אבל הנוסעים לא באו וה"נהג לא נסע — כמו בתחנה המרכזית בתל-אביב. הוא לא נתן לי ללכת. "רק רגע", הבטיח לי. — כעבור חצי שעה נסענו.

האיש: נמאל עבד ארינאצר

היננו שמונה איש במונית. איש לא הכיר את השני, אבל בטרם נצא את העיר כבר קלחה השיחה באופן חופשי. לי צערי התברר כי רק שניים מתוך הנוסעים היו ירדנים. אחד היה ירדני מלידה ואחד בן נצרת שהפך ירדני עקב המלחמה. הוא עבד עם הצבא העיראקי שנכנס לארץ, עם שוב העיראקים לעיראק, לא יכול היה לשוב לנצרת ונשאר ברבת-למון. ואין הוא מצטער. הוא איחל לי לבוא לירדן ולחיות בה. הייתי מוכרח להודות לו, אבל הסברתי לו כי מעדיף אני להשאר בבית. השיחה התפתחה ולשנינו התברר כי אין לנו מושג מדויק איש על מצב חברו. מתוך העתונות הירדנית ידע בן-שיחי על ישראל ההורגת, חר"מ, מגלה, אוסרת, אוכלת ערבים. אני לעומת זאת חשבתי, מתוך קריאת העתונות הישראלית והערבית ומתוך שידורי התחנות הערביות, כי מצב הפליטים הוא בכי רע. הבחור הסביר לי כי רבבות של צעירים ערביים, מפליטי פלסטין, התעשרו ממש מע"בודה בשדות הנפט של סעודיה, כוחית ובח"ריין בחצי האי ערב.

הוא עצמו עבד כמה שנים בכחית, חסך כסף לקנות בית, התחתן. תמורת שוחד נכ"נס לעבוד באחד המשרדים הממשלתיים ה"מכובדים בבירה הירדנית. הוא מקבל 19 לירות ירדניות, או קרוב ל-150 לירות יש"ראליות לחודש. חלקת האדמה שלי ביתו מספקת לו את הירקות והפירות למשפחה, וגם פרחיניו — הכנסה צדדית נוספת.

הוא לא התלונן על המצב, אם כי היה מוכן להתבטא באופן חופשי ולומר בפה מלא כי הוא רוצה באיחוד ארצות ערב. ה"איש שיאחד את ארצות ערב ידוע לו היטב — גמאל עבד אל נאצר.

הכנסת אורחים לאורחים בככר

ירדני מלידה אף הוא היה שותף לדעה זאת. שניהם לא שרתו בצבא, כי בירדן אין שרות צבאי חובה, ולצבא מגייסים רק אנשים הבטוחים בנאמנותם למלך. ומי בכלל ילך להתגייס לצבא? שני הירדנים היו בדעה כי הם לא ילכו לצבא שבו יפקדו עליהם מפקדים כדורים אנאלפאבתיים. הירדני מלידה הוא יליד זרקה. הוא עובד באחד ממחנות הצבא עובד אורחי.

את זאת למדתי כשעברנו את הביקורת על גשר אלנבי, כמה חיילים עצרו את המונית וביקשו אותנו להודות. החייל שעמד שם ידע לקרוא רק אותיות-דפוס. בתוך התעודה של אותו צעיר היה מצויין שהוא עובד אורחי, אבל החייל שאל אותו מדוע אינו לובש מדים. כל הסברי הצעיר לא הועילו ורק התערבות הקצין האחראי למשמר הגשר הצילה אותו ממעצר.

באותה הודמנות התברר לי דבר נוסף. ב"ירדן, הצבא, ולא מנהל משרדך, אחראי לה"י פתח לעבודה. אם פקיד לא יבוא למשרדו, אסור לו לנסוע או לצאת לרחוב. כי לכוחות הבטחון הזכות לדרוש ממנו שיציג אישור חופשי, ולא — ייאסר. גם אנשי המקצועות החופשיים חייבים באישור כזה. ממש ממשל צבאי. אין לקנא בירדנים; החופש שהוענק למבקרים הישראלים הוא רק הכנסת-אורחים מזרחית, כנראה. המלך אינו נוהג כך כלפי נתיניו. בעצם, צודק המלך חוסיין שאינו מאמין לנתיניו. הם מוכנים לומר בפה מלא כי מחכים הם לסוף מלכם — שידמה לסופו של בן-דודו המנוח: פיצל השני, מלך עיראק.

בראש התהלוכה — המורים ופרד

צבא נאמן למלך במידה רבה. כל נסיון-הפיכה בגדה המזרחית, עלול לג"רום למלחמת-אזרחים בין הלאומנים המשי"כילים לבדחים המאמינים במלך והנאמנים לו. הם רואים במלך את נצר משפחת הנביא, ולכן אסור לפגוע בו.

בן-שיחי הנצרות לא האמין כי חוסיין היה במטוס המפורסם, שניסה לעבור מעל לחבל הסורי של רע"ם. אבל הוא סיפר כי שב"טים שלמים של בדויים עלו על עיר-הבירה במעם את גירת המלך על נסיון ההת"נקשות. בפיותיהם היתה קריאה אחידה: מות לפלסטינאים, אוהדי עבד אל-נאצר!

וכך עברה ברחובות העיר הפגנה אדירה של בדויים, במדי חוסיין ובלעדיהם, וב"ראשה שלושה המורים ופרד, שתלו על צואריהם את תמונת נשיא רע"ם. תושבי ה"עיר חרקו שן אבל לא העזו לצאת לרחוב. ובכל זאת מאמינים הם כי יבוא סוף ל"חוסיין. הם סומכים על אנשי הגדה המער"בית, ועל הכוחות שיבואו מן החוץ.

לרגליים יחפות נעליים צבאיות

אנשי חוסיין, שוכני האוהלים, אינם נהנים במיוחד. הם נראו לאורך הכביש, לבושים בלויי סחבות ויחפים על פי רוב, אבל לכולם כפיות אדומות על הראש, כפיות כשל חיילי הלגיון, המסמלות את כמיהתם לחיי צבא. הם נחלקו לשני סוגים: אלה ששרתו את הצבא ויצאו לפנסיה, ואלה ש"ח

ישראל עם שחר מצטופפים מאות הערבים הישראליים ליד גדרות-החייל החוסמות את מעבר מנדלכאום, כשחם מחכים לתורם לעבור לעיר העתיקה, כדי להשתתף שם בחגיגות חני המולד. חישישח היושבת על המדרכה הורשתה לעבור אל שטח ההפקר, כדי לחגיגש ממעמסת ילקוטיה.